

Abstrakt

Práce shrnuje dosavadní poznatky o polyploidním komplexu *Galium pumilum* agg. ve střední Evropě a vytváří tak teoretický základ pro navazující diplomovou práci. Většina druhů v rámci agregátu je obtížně determinovatelná, kvůli značné morfologické variabilitě, a pravděpodobně i komplikované evoluční historii zahrnující (opakované) polyploidizace i hybridizace, což vedlo ke značně nejisté taxonomii v rámci tohoto komplexu. Názory na taxonomické členění se v současnosti mění také díky přispění molekulárních metod. Druhy tohoto agregátu se v ČR vyskytují převážně na reliktních stanovištích v ostrůvkovitých areálech, které zřejmě představují pozůstatky poledových migrací a následných fragmentací příhodných biotopů (výjimkou je pouze vysoký polyploid *G. pumilum* MURRAY). Studium rodu *Galium* včetně detailnějších studií zaměřených na problematiku *G. pumilum* agg., se nejvíce zabývá Friedrich Ehrendorfer, který již od 50. let definoval na základě chorologie, morfologie a karyologie členění komplexu a jehož teorie mohou být dnes, ve světle nových metod, vystaveny ověřování.

Galium sudeticum TAUSCH je velmi zajímavý a v ČR zákonem chráněný taxon české flóry, který vyvolává otázky z hlediska evolučního i z hlediska ochrany. Vykazuje pozoruhodný disjunktní výskyt v Krkonoších a na hadcích v západních Čechách (Slavkovský les). Příbuzenské vztahy jeho horských a hadcových populací však doposud nebyly přesvědčivě vyřešeny a je možné, že se jedná o příslušníky odlišných blízce příbuzných taxonů jako je *G. valdepilosum* H. BRAUN a *G. anisophyllum* VILL. K vyvození takovýchto závěrů nám však rozdíly ve stanovištních vazbách a morfologické plasticitě nestačí. Proto také v práci uvádím krátký přehled molekulárních metod, kterými bych chtěl postavení druhu *G. sudeticum* v navazující diplomové práci vyřešit.

Klíčová slova: *Galium sudeticum*, *G. pumilum* agg., hybridizace, polyploidizace, retikulátní evoluce